

รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*

The Learning Style of Library and Information Science Students from the Faculty of Arts at Silpakorn University

จุฑารัตน์ ช่างทอง (Jutharat Changthong)**

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ จำแนกตาม เพศ ชั้นปี และผลการเรียน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2557 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ พัฒนาจากแบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้ของกราชและไรช์แมน (Grasha & Riechmann) มีความเชื่อมั่น 0.895 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบร่วมมือ แบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขัน ตามลำดับ ปัจจัยด้านเพศ ชั้นปี และผลการเรียนไม่สัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนรู้ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และได้รับทุนสนับสนุนจากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer, Department of Library Science, Faculty of Arts, Silpakorn University

Abstract

The main objectives of this research were 1) to study the learning styles of library and information science students from the Faculty of Arts at Silpakorn University, and 2) to investigate the relationship between learning styles and their sex, class level and GPA. A population group consisted of 120 students during the 2014 academic year. The research instrument used in collecting the data was a five-point scale, developed from Grasha and Riechmann's questionnaire, and which had a reliability coefficient of 0.895. The findings of this research were as follows: 1) The majority of respondents chose Participant learning style, followed by Independent, Dependent, Collaborative, Avoidant and Competitive styles respectively. 2) The learning styles of students classified by sex, class level and GPA were not significantly different.

Keywords: Learning Styles, Library and Information Science, Undergraduate Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รูปแบบการเรียนรู้ มีความหมายครอบคลุมถึงลักษณะทางกายภาพ ความคิด ความรู้สึก หรือวิธีการที่ผู้เรียนแต่ละบุคคลชอบใช้ในการรับรู้ จัดกระทำข้อมูล ตอบสนองสิ่งเร้า หรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน เพื่อน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนอย่างค่อนข้างคงที่ (Grasha, 1996) การทำความเข้าใจและศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะสามารถทำให้ทราบถึงวิธีการเรียนและรูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบ และยังทำให้ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับแบบเรียนนั้นๆ และยังเป็นการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้นอันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักศึกษาในที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2542 ในมาตรา 22 ที่กำหนดให้ยึดถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และในมาตรา 24 (2) ได้ระบุถึงแนวทางการจัดการศึกษาว่าให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้น กรมวิชาการจึงสนับสนุนให้ผู้สอนศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ, 2543)

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เริ่มเปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 โดยกำหนดให้เป็นวิชาศึกษาทั่วไปของคณะอักษรศาสตร์ ต่อมาในปีการศึกษา 2520 ได้เปิดเป็นวิชาโทมีฐานะเป็นหมวดวิชา และในปี พ.ศ. 2524 ได้ขยายงานจากหมวดวิชาเป็นภาควิชา ใช้ชื่อว่า "ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์" เปิดสอนนักศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาเอก-โทบรรณารักษศาสตร์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 เป็นต้นมา จนกระทั่งในปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ได้ปรับเปลี่ยนหลักสูตรเป็น "สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์" โดยได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอจนกระทั่งปัจจุบันเป็นหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ พ.ศ. 2554

การจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์มีความแตกต่างจากวิชาเอกอื่นๆ ในคณะอักษรศาสตร์อย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ สาขาวิชาต่างๆ ในคณะอักษรศาสตร์ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนทางด้านภาษา เช่น สาขาวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น ในขณะที่วิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์จะมีลักษณะเฉพาะ กล่าวคือ การเรียนการสอนที่จะมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการศึกษานอกสถานที่ มีการใช้สื่อการสอนและเทคนิควิธีการที่แตกต่างออกไปจากสาขาวิชาทางด้านภาษา เช่น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ผนวกเข้ากับสาระความรู้ด้านสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ในทุกรายวิชา รวมทั้งการฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพในศูนย์สารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งในการจัดการศึกษาควรประยุกต์ใช้ลักษณะและเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไป

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่พบการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ แต่พบว่ามีงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ เช่น นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน (กนกพร ศรีฐานลักษณ์, 2551) นักศึกษาศึกษาศาสตร์ (รุ่งฟ้า กิติญาณุตน์, 2549; สุวิพิชชา ประสิทธิธัญกิจ, 2553) นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (อัจฉรา สังข์สุวรรณ, 2550) นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ (อภิญา ปิ่นเงิน, 2547) และ Aripin และคณะ (2008) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ว่าเป็นอย่างไรร นักศึกษาชายและหญิงนักศึกษาในแต่ละระดับชั้นปีและนักศึกษาที่มีผลการเรียนแตกต่างกันนั้นมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้หรือไม่ ซึ่งผลการศึกษครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและจัดหาประสบการณ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ที่จัดการเรียนสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ด้วย รวมทั้งสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้เป็นแนวคิดสำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ดังเช่น งานวิจัยของ Dalrymple (2002) ที่พบว่าแนวคิดเรื่องรูปแบบการเรียนรู้เป็นประเด็นที่จำเป็นสำหรับนักวิชาการในสาขาแต่ในขณะเดียวกันยังคงมีความไม่เข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการนำองค์ความรู้นี้มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ นักวิชาการสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศ (information behavior) ยังมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้จะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับเรื่องพฤติกรรมสารสนเทศ หากสามารถศึกษาหาความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการเรียนรู้และพฤติกรรมสารสนเทศได้ จะทำให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมสารสนเทศได้อย่างครบถ้วนและรอบด้านมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์สำคัญในการจัดการเรียนการสอนเรื่องทักษะการรู้สารสนเทศ (information literacy skill) ได้เป็นอย่างดี (Marchionini, 1995; Kuhlthau, 2004; Weiler, 2004 ; Heinstrom, 2006; บุหลัน กุหลาบจิตร, 2558; ผุสดี ดอกพรม, 2558)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามเพศ ชั้นปี และผลการเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้และปัจจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันโดยคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและใช้กรอบแนวคิดเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ของกราดาและไรซ์แมนเช่นเดียวกันกับงานวิจัยนี้ ผลสังเคราะห์งานวิจัยพบข้อสรุปเบื้องต้น ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา มีผลวิจัยสอดคล้องกันคือ นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด แต่แตกต่างกันในรายละเอียดของรูปแบบการเรียนรู้ในลำดับรองลงมา เช่น พัทธา บุญมานำ (2549) พบว่านักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด สอดคล้องกับ รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ (2549) ที่พบว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ กนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2551) ที่ศึกษาพบว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่เรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนมีรูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนแบบมีส่วนร่วมในระดับมาก ในขณะที่งานวิจัยของ อัจฉรา สังข์สุวรรณ (2550) กลับพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่พบมากที่สุดคือแบบพึ่งพา สอดคล้องกับ Gujjar & Tabassum (2011) ที่พบว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจากประเทศปากีสถานมีรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพามากที่สุด

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ หลังจากศึกษางานวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแล้ว ผลการสังเคราะห์วรรณกรรมพบว่าปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบด้วย เพศ ชั้นปี และผลการเรียน ดังนี้

2.1 เพศ งานวิจัยที่พบว่านักศึกษาชายและหญิงมีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน ได้แก่ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) และ พัทธา บุญมานำ (2549) ทั้งสองเรื่องพบว่านักศึกษาชายและหญิงที่ชอบแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 รูปแบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ผลวิจัยของ รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ (2549) ซึ่งศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ ผลวิจัยของ กนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2551) ต่างก็พบว่ารูปแบบการเรียนรู้นั้นไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ ในขณะที่งานวิจัยจากต่างประเทศของ Hamidah, Sarina & Kamaruzaman (2009) ที่พบว่านักศึกษาหญิงมีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ และแบบแข่งขัน มากกว่านักศึกษาชาย แต่ความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Halili et al. (2014) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเพศกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในระบบทางไกล ผลวิจัยพบว่าการตอบรับต่อการใช้เทคโนโลยีระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (video conferencing technology) ของนักศึกษาชายและหญิงแตกต่างกันไปตามรูปแบบการเรียนรู้ด้วย

2.2. ชั้นปี พัทธา บุญมานำ (2549) พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน เช่น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2551) นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนแบบหลีกเลี่ยงและแบบพึ่งพาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hamidah, Sarina & Kamaruzaman (2009) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามาลเลเซียจำนวน 407 คน ผลพบว่า ผู้เรียนอายุต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกันโดยเฉพาะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าผู้เรียนอายุน้อยกว่าไม่ชอบมีส่วนร่วมในการเรียนกับเพื่อนและผู้สอน ขัดแย้งกับผลวิจัยของ รุ่งฟ้า กิตติยานุสันต์ (2549) ที่พบว่านักศึกษาระดับชั้นปีหรือปีที่เข้าศึกษาแตกต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ อัจฉรา สังข์สุวรรณ (2550) ที่แม้จะไม่ได้ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพามากที่สุด และชั้นปีที่ 4 ชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด

2.3 ผลการเรียนรู้ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 พบว่านักศึกษามีผลการเรียนแตกต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยจากต่างประเทศของ Aripin และคณะ (2008) ซึ่งศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามาลเลเซีย ชั้นปีที่ 1 และพบว่า รูปแบบการเรียนรู้และผลการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน โดยนักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีผลการเรียนดีกว่าเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแรก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ในปีการศึกษา 2557 โดยมีตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ ชั้นปี และ ผลการเรียนรู้

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้ ใช้กรอบแนวคิดเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha & Riechmann (Grasha, 1996) ซึ่งอธิบายสรุปเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 รูปแบบ ไว้ดังนี้

2.1 แบบแข่งขัน (Competitive style) ผู้เรียนมีลักษณะของการแข่งขันและยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สนใจแต่ตนเอง และมีแรงจูงใจในการเรียนหรือการสอบจากการได้ชนะผู้อื่น การได้คะแนนสูงกว่าผู้อื่น

2.2 แบบร่วมมือ (Collaborative style) ผู้เรียนชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้มีส่วนร่วม และการร่วมมือกัน ชอบการมีปฏิสัมพันธ์กัน รู้สึกสนุกในการทำงานกลุ่ม

2.3 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant style) ผู้เรียนไม่มีความต้องการที่จะรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ไม่ชอบเข้าชั้นเรียน ไม่สนใจที่จะเรียนรู้ ไม่ให้ความร่วมมือกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน รู้สึกต่อต้านทิศทางของการเรียนการสอน

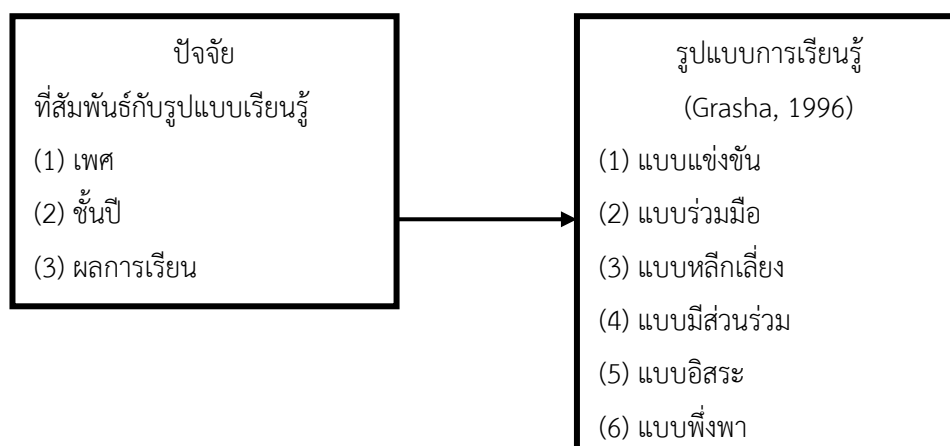
2.4 แบบมีส่วนร่วม (Participant style) ผู้เรียนที่สนใจอยากจะทำเกี่ยวกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน สนุกกับการเรียนในชั้นเรียน คล้อยตามและติดตามทิศทางของการเรียนการสอน

2.5. แบบอิสระ (Independent style) ผู้เรียนมีความคิดอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ชอบทำงานด้วยตนเอง ชอบทำงานคนเดียว เรียนเฉพาะเนื้อหาที่ตนเห็นว่าสำคัญ เชื่อมั่นความสามารถการเรียนรู้ของตนเองไวต่อการตอบสนอง

2.6. แบบพึ่งพา (Dependent style) ผู้ที่ต้องอาศัยผู้สอนให้คำแนะนำ ต้องการความช่วยเหลือและแรงจูงใจภายนอก เช่น คำชม รางวัล ไม่ค่อยไวในการตอบสนองโต้ตอบ มีความกระตือรือร้นในการเรียนไม่มาก และมักจะทำตามความคิดของผู้นำ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดเรื่องรูปแบบการเรียนรู้และแบบวัดรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha & Riechmann (Grasha, 1996) ที่แบ่งรูปแบบการเรียนรู้เป็น 6 แบบ ได้แก่ แบบแข่งขัน แบบร่วมมือ แบบหลีกเลี่ยง แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ และแบบพึ่งพา นอกจากนั้นงานวิจัยครั้งนี้ยังต้องการทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับคุณลักษณะของนักศึกษา เนื่องจากผลสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าคุณลักษณะของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจเป็นแบบการวิจัยโดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ด้าน เพศ ชั้นปี และผลการเรียน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับรูปแบบการเรียนรู้และหาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้กับปัจจัยดังกล่าวต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ชั้นปี และผลการเรียน โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากร ประชากรเป็นนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้จำแนกรูปแบบการเรียนรู้คือ แบบสอบถามและแบบวัดรูปแบบการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี และผลการเรียนหรือระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดรูปแบบการเรียนรู้ พัฒนาขึ้นจากแบบวัดรูปแบบการเรียนรู้ The Grasha-Riechmann Student Learning Style Scales (GRSLSS) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและความรู้สึกต่อการเรียนโดยทั่วไปซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ คือ แบบแข่งขัน แบบร่วมมือ แบบหลีกเลี่ยง แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ และ แบบพึ่งพา แบ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ละ 10 ข้อ สลับปะปนกันไปทำให้ผู้ตอบไม่สามารถทราบชื่อของรูปแบบการเรียนรู้แต่ละแบบและไม่ทราบว่าแต่ละข้อความเป็นของรูปแบบการเรียนรู้แบบใด รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert 's Scale โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว ผลการหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่า Index of Congruency (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่า IOC มากกว่า 0.6 ทุกข้อ และสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มนักศึกษาสาขาอื่น เช่น สาขามนุษยศาสตร์ จำนวน 30 คน และเมื่อนำไปทดสอบเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น(Reliability) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.895

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้แก่นักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ในช่วงภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษา 2557 ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งมหาวิทยาลัยรับตรงเข้าศึกษาเป็นนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ได้ผ่านการเรียนในระดับอุดมศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษาแล้ว และมีประสบการณ์การเรียนรายวิชาระดับต้นของภาควิชาบ้างแล้ว ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของคณะอักษรศาสตร์ที่เลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ได้เริ่มเรียนรายวิชาของสาขาแล้วเช่นกัน หลังจากนักศึกษาตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยพบว่าแบบสอบถามได้กลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของนักศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ โดยรวมค่าคะแนนแต่ละข้อแต่ละรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ใดที่มีคะแนนสูงสุด จะสรุปว่านักศึกษาชอบหรือมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนั้น จากนั้นจึงวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยหาจำนวนความถี่และค่าร้อยละ ส่วนความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปี และผลการเรียน ทดสอบด้วยค่า Chi-Square

ผลการวิจัย

ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปได้ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์สถานภาพของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 120 คน เพื่อจะนำไปวิเคราะห์หารูปแบบการเรียนรู้และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับเพศ ชั้นปี และผลการเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 103 คน (ร้อยละ 85.83) เพศชาย 17 คน (ร้อยละ 14.17) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 21 คน (ร้อยละ 17.50) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 28 คน (ร้อยละ 23.33) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 32 คน (ร้อยละ 26.67) ชั้นปีที่ 4 จำนวน 39 คน (ร้อยละ 32.50) และเมื่อจำแนกตามผลการเรียนพบว่า เป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียนดีหรือมีค่าเกรดเฉลี่ยสะสม 3.20-4.00 จำนวน 27 คน (ร้อยละ 22.50) ผลการเรียนปานกลางหรือมีค่าเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.60-3.19 จำนวน 60 คน (ร้อยละ 50.00) และผลการเรียนพอใช้หรือมีค่าเกรดเฉลี่ยสะสมในช่วง 2.00-2.59 จำนวน 33 คน (ร้อยละ 27.50)

2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด 50คน(ร้อยละ 41.67)รองลงมาคือแบบอิสระ 27 คน (ร้อยละ 22.50) แบบพึ่งพา 22 คน (ร้อยละ 18.33) แบบร่วมมือ 17 คน (ร้อยละ 14.17) แบบหลีกเลี่ยง 3 คน (ร้อยละ 2.50) และแบบแข่งขันน้อยที่สุด 1 คน (ร้อยละ 0.83)

3. ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ จำแนกตาม เพศ ชั้นปี และผลการเรียน ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด 6 คน (ร้อยละ 5.00) และไม่พบนักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันเลย เช่นเดียวกับนักศึกษาเพศหญิงที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด 44 คน (ร้อยละ 36.67) ลำดับสองคือ รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ 25 คน (ร้อยละ 20.83) ผลการทดสอบค่า Chi-Square พบว่าเพศกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่สัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3.2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี พบว่านักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ทุกชั้นปีมีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด กล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 8 คน (ร้อยละ 6.67) และมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันน้อยที่สุดคือแบบละ 1 คน (ร้อยละ 0.83) ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด 12 คน (ร้อยละ 10.00) และไม่พบนักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันเลย ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 12 คน (ร้อยละ 10.00) และไม่พบรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันเลย สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 18 คน (ร้อยละ 15.00) โดยที่ไม่พบรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันเช่นเดียวกัน ผลการทดสอบค่า Chi-Square พบว่าชั้นปีกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่สัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3.3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจำแนกตามผลการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสูง (GPA 3.20-4.00) มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด 14 คน (ร้อยละ

11.67) โดยไม่พบว่ามีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงและแบบแข่งขันเลย สำหรับนักศึกษาที่มีผลการเรียนรู้อยู่ปานกลาง (GPA 2.60-3.19) มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ 23 คน (ร้อยละ 19.17) โดยที่ไม่พบรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันเลยเช่นเดียวกัน ในขณะที่นักศึกษาที่มีผลการเรียนพอใช้ (GPA 2.00-2.59) มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุดเช่นเดียวกัน คือ 13 คน (ร้อยละ 10.83) โดยพบว่ามีรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันน้อยที่สุด 1 คน (ร้อยละ 0.83) ผลการทดสอบค่า Chi-Square พบว่า ผลการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่สัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ภาพรวมรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ที่พบว่ามีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในงานวิจัยของ พัทธรา บุญมานำ (2549) รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ (2549) และกนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2551) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากคณะวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เช่นเดียวกัน รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมยังถือได้ว่าสอดคล้องกับแนวทางการสอนในระดับอุดมศึกษาและภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร คือ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่ม องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม (สุภณิดา บุสุรินทร์คำ, 2551) โดยมีผู้สอนเป็นผู้กำหนดประเด็นการวิเคราะห์และอภิปราย การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงความคิดของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตนเองจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น และผลของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการอภิปรายจะทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ขณะทำงานกลุ่มผู้เรียนยังจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บทบาทของสมาชิกที่ดีที่ส่งผลต่อความสำเร็จของทีมงาน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านความรู้และเจตคติในเรื่องที่อภิปรายได้ดียิ่งขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับเพศ จากผลวิจัยพบว่าเพศไม่สัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ (2549) และ Hamidah, Sarina & Kamaruzaman (2009) ที่ใช้กรอบแนวคิดของกราราชและไรซ์แมนเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ในการวิจัยนี้เป็นนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาชายจึงอาจมีรูปแบบการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกันกับนักศึกษาหญิง แตกต่างจากผลวิจัยของ พัทธรา บุญมานำ (2549) ที่พบว่านักศึกษาต่างประเทศกันมีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน โดยให้คำอธิบายไว้ว่าสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากลักษณะธรรมชาติของเพศ ที่เพศหญิงมีลักษณะของการเป็นผู้ตาม แม้จะเชื่อมั่นในตนเองพอสมควรแต่ไม่กล้าแสดงออกเท่าเพศชาย สอดคล้องกับผลวิจัยของจิรัชทร น้อยนามบุญ (2546) ที่พบว่านักศึกษาหญิงมีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบพึ่งพามากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาหญิงจึงชอบทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ มากกว่านักศึกษาชาย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับชั้นปี จากผลวิจัยพบว่าชั้นปีไม่สัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ (2549) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนและ

สาระการเรียนรู้ของวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งหลักสูตร ไม่ว่าผู้เรียนจะศึกษาอยู่ในชั้นปีใด นอกจากนั้นภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ยังมีกิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพสารสนเทศที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอทุกภาคการศึกษา เช่น กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมการร่วมกันพัฒนาห้องสมุดดิจิทัล ที่ช่วยปรับพฤติกรรมผู้เรียนให้ได้มีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยของ พัชรา บุญมานำ (2549) กนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2551) และ Hamidah, Sarina & Kamaruzaman (2009) ที่พบว่าผู้เรียนอายุน้อยกว่าไม่ชอบมีส่วนร่วมในการเรียนร่วมกับเพื่อนและผู้สอน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับผลการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาการที่ผลวิเคราะห์พบว่าผลการเรียนของนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ไม่สัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้นั้นเป็นผลวิจัยที่แตกต่างจากงานวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ที่พบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสูงกว่าชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับนักศึกษาที่ชอบเข้าห้องเรียน ชอบทำกิจกรรมในห้องเรียน ให้ความร่วมมือกับครูสอนและเพื่อนๆ เป็นอย่างดี จึงทำให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับอุดมศึกษาเพราะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Aripin และคณะ (2008) ที่พบว่านักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่ารูปแบบการเรียนรู้อื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด คณะอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมหรือปรับใช้รูปแบบการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน นอกจากนี้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ก้าวหน้ามากขึ้นทำให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้อย่างน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคโนโลยีคลาวด์ (Cloud Technology) เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์แต่ละคนอาจมีรูปแบบการเรียนรู้ได้หลายแบบ เพียงแต่ผลการวิจัยนี้จะแสดงรูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบมากที่สุดเท่านั้น และในแต่ละกลุ่มการเรียนการสอนอาจพบนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน เช่น นักศึกษาชั้นปี 4 แม้จะพบว่า มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่านักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระมากเป็นลำดับสอง ดังนั้นในรายวิชาที่มีผู้เรียนหลายกลุ่มแตกต่างกันผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายด้วยเช่นกันเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาและรูปแบบการสอนของคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ เพื่อที่จะสามารถจัดการศึกษาได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์กับสถาบันอื่นๆ
3. ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนก่อนและหลังการปรับใช้รูปแบบการสอนแบบมีส่วนร่วมกับนักศึกษาวิชาเอกสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2551). “รูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา” **วารสารศึกษาศาสตร์** 19,3 (มิถุนายน-กันยายน): 15-26.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **กลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิธีการเรียน**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- จิรภัทร น้อยนามบุญ. (2546). “ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.” **ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**.
- บุหลัน กุลวิจิตร. (2558). “การใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ** (มกราคม-เมษายน): 868-886.
- ผุสดี ดอกพรม. (2558). “การตระหนักถึงความเป็นส่วนตัวด้านสารสนเทศบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรณีศึกษาเฟซบุ๊ก” **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ** (มกราคม-เมษายน): 18-38.
- พัชรา บุญมานำ. (2549). “แบบการเรียนของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.” สำนักงานเลขาธิการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์. (2549). “รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.” **วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม** 2, 1: 57-68.
- สุกนิดา ปุสุรินทร์คำ. (2551). **หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**. เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก http://opalnida.blogspot.com/2008/06/blog-post_13.html
- สุวพิชา ประสิทธิ์ธัญกิจ. (2553). “แบบการเรียนรู้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง” **วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)** 13,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 34-39.
- อัจฉรา สังข์สุวรรณ. (2550). “แบบการเรียนของนักศึกษาวិทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.” **วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม** 3,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 20-31.

อภิญา ปิ่นเงิน. (2547). “รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.”
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ภาษาต่างประเทศ

- Aripin, Rasimah. et al. (2008). Students’ learning styles and academic performance. 22nd
Annual SAS Malaysia Forum, 15th July 2008, Kuala Lumpur Convention Center.
- Dalrymple, Connie. (2002). “Perceptions and Practices of Learning Styles in Library Instruction.”
College & Research Libraries (May): 261-273.
- Gujjar, Aijaz Ahmed & Tabassum, Rabia. (2011). Assessing learning styles of student teachers at
federal college of education. **Social and Behavioral Sciences**. 30: 267–271.
- Halili, et.al. (2014). “Learning Styles And Gender Differences Of USM Distance Learners”
Social and Behavioral Sciences 141: 1369–1372.
- Hamidah, Jaafar Sidek, Sarina, Muhamad, Noor & Kamaruzaman, Jusoff. (2009). The Social
interaction learning styles of science and social science students. **Asian Social
Science** 5(7). Accessed August 15, 2014. Available from [http://ccsenet.org/
journal/index.php/ass/article/view/2968](http://ccsenet.org/journal/index.php/ass/article/view/2968)
- Heinstrom, Jannica. (2006). Fast surfing for availability or deep diving into quality - motivation
and information seeking among middle and high school students. **Information
Research** 11(4). Accessed August 14, 2014. Available from
<http://InformationR.net/ir/11-4/paper265.html>
- Grasha, A. F. (1996). **Teaching with style**. Pittsburgh, PA: Alliance.
- Kuhlthau, Carol C. (2004). **Seeking meaning: A process approach to library and information
services**. 2nd ed. Westport: Libraries Unlimited.
- Marchionini, Gary. (1995). **Information seeking in electronic environments**. Cambridge:
Cambridge University Press.
- Weiler, Angela. (2004). Information-seeking behavior in generation Y students: Motivation,
critical thinking, and learning theory. **The Journal of Academic Librarianship**, 33(1):
46-53.